

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetésben átvéve:
Hónapok száma ..... 10 h.
Hónapok száma ..... 20 h.
Hónapok száma ..... 30 h.
Hónapok száma ..... 34 h.
Egyes esztendő ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

XIII. évfolyam 65. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1917 március 20.

Cárvalasztó népszavazás

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A pétervári távirati iroda hivatalosan jelenti, hogy a cárválasztó népszavazás március végén lesz.

A cárné öngyilkos kísérlete.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Pétervárról jelentik, hogy Alexandra Theodorovna cárné mikor megtudta, hogy férje, II. Miklós cár a trónról lemondott, öngyilkossági kísérletet követett el. Tettének végrehajtásában megakadályozták.

Keleten nincs jelenteni való.

Keleti harctér. Budapest, március 19. (Hivatalos.) Nincs jelenteni való.

Sikereink az olasz fronton.

Olasz harctér. Budapest, március 19. (Hivatalos.) A tengermelközi arevonalon serény repülőtevékenység és időközönként élénk ágyútűz. Az Ets völgyben egy ellenséges léghajó bombákat vetett több helységekre. A Tilfsti hágótól délre egyik alpesi különítményünk elfoglalta a Selneid magaslatokon uralkodó sziklákat.

Délkeleti harctér. Budapest, március 19. (Hivatalos.) A Prespa-tó és Ochrida-tó között a franciák ismét hiába támadtak. Höfer.

Ujabbán 160 ezer tonna süllyedt el.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff győzdéség közli a tengerészeti főnök jelentését, mely szerint az angol csatornában, az Atlanti óceánon és az Északi tengeren újabbán 160 ezer tonna tartalmu ellenséges hajó süllyedt el.

Kína német gyarmatot foglalt el.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik:

A Reuter ügynökségnek jelentik Sanghaiból: Hankau német gyarmatot a kínai csapatok minden incidens nélkül megszállták.

Német győzelem a 304-es magaslatnál

Berlin, március 19. A nagyfőhadiszállás jelentései:

Északi harctér.

Arras és Aisne között az utóbbi napokban egy földcsavart tervszerűen kiürítettünk, a már régen előkészített hadmozdulatokat anélkül hajtottuk végre, hogy az ellenség, amely csak habozva nyomult előre, megzavarta volna azokat. Biztosító csapatok körülfelügyelték és tetterős magatartásukkal elrejtették az állások kiürítését és a csapatok elvonulását. A feladott területen szétromboltuk az ellenségnek hasznára válható közlekedési műveket, a lakosság egy részét 5 napi élelemmel ellátva, hátrahagytuk. Tegnap a tengerpart közelében az Artois-árvonalon és a Maas két partján élénk volt a tevékenység. Délután a gyakran bevált ezredek egyes századai a Molackourti erdő délkeleti részében és a 304-es magaslat keleti lejtőjén 500 és 800 méter szélességben rohammal elfoglaltak több francia árokvonalat, 8 tisztet és 485 fegyverrel és aknavetőt szállítottak be. A franciák éjjeli támadásait visszavertük. Robanócsoportjaink előretörése a Morté Homme lejtőn több fogoly beszállításával végződött. Kora reggel a Maas keleti partján úgy, mint az előző napon, megbiúsult több francia század támadása.

Keleti harctér.

Nem volt lényeges harci esemény.

Harcok a tavak között

Macedóniai front.

Az Ochrida és a Prespa-tó között és a Monasztir medencében tovább folytak a harcok. A tavak közti szorosban és Monasztirtól északnyugatra visszavertük a franciákat. A városból északra csapatok kimésztek.

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, karscsok, gyapjuszövetek, mosókelmék, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köppery és Jouponokban. Keztyük és bavisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérművekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelegánsabb esztimik és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruháza.

harcbevételével csakély tényerességet értek el. A Doiran től keletre Poraj pályaudvarát az angolok elfűzése után újra megszállták.
Ludasdorff, első főszállásomester.

A Katholikus Kör közgyűlése.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta Nagyvárad katolikus kaszinója, a Kath. Kör évi közgyűlését a Kör Szent László termében dr. Lábán Lajos kir. táblai elnök, a Kör világi elnökének elnöklése alatt.

Az emelvényen az elnök mellett foglaltak helyet: dr. Kaszásy János választott püspök, egyházi elnök, dr. Vuoskies Gyula egyházi alelnök, Imrik S. Zoltán és dr. Imrik Gusztáv a kör titkára.

A közgyűlésen a kör tagjai nagy számmal vettek részt. Ott voltak:

Grócz Béla nagyprépost, Brém Lőrinc, Satán Imre, dr. Bozóky Alajos, Siket Traján, dr. Némethy Gyula, dr. Kocsut János, dr. Molnár Imre, dr. Krüger Aladár, Tóth Imre, Kocsán János, Tátray Kálmán, dr. Buday Gyula, dr. Lutter Nándor, dr. Szeméi Kálmán, Gócsy Lajos, Keresztény Kornél, Schenker Ferenc, Száhlóder Károly, Gypsey Lura, Mellau István, Frankó Endre, dr. Schweiger Ede, dr. Kiss Dénes, Jancsó Lajos, Szalay János, Imrik László, Pálffy Jenő, dr. Papp Károly, dr. Suhayda György, Sárger Bertalan, Tuka János, Horváth István, ifj. Grócz Béla, Straub Ferenc, Stark Gyula, Resch Mihály, Petry János, Onó mószy Sándor, Vass János, Oláry Gyula, Kiss Endre, Tóth József, Kargár Sándor, Láng József, Szaritt Ferenc, Orosz Ágost, Karakas Géza, Kiss István, Barza József, ifj. Barza József, Buzássy József, Tátray Sándor, Orosz Péter, Zboray Gyula, Lovas Dzsóz, Parányi György.

A közgyűlést dr. Lábán Lajos a következő magas szárazalásu beszéddel nyitotta meg:

Már harmadikban a fegyverek saájában, a gigászi világháború rettenetes forgatagában vagyunk kénytelenek Körünk közgyűlését megterteni. A végsőküli háború démonjai még egyre lejjük pokoli táncukat, a pusztító öldöklés az egész vonalon tovább folyik és — elég sajnos — alig van kilátás rá, hogy ez a rettenetes világégés egyhamar véget érjen.

Ellenségeink száma a múlt év óta még eggyel szaporodott; de, hála Istennek, az ő maidevható segítségé velünk volt és van a így rövid idő alatt sikerült ezt az orosz támadó ellenségtűket nemcsak hazánk területéről teljesen kiűsünnünk, hanem saját országának legnagyobb részét is tőle elfoglalnunk.

Miután ellenségeink a győzők nemes indulatából készségesen feljűk nyújtott békejobbunkat galádul visszautasították, most már az a reményünk maradt, hogy a kény. szerűségből ellenünk megindított „ultima ráció” és az orosz forradalom előbb, mint azt korábban hinni lehetett volna, meg fogja hozni gyűmölését és csakhamar megteremti a várva sóvárgott békét, úgy hogy jövő évi közgyűlésünket már annak jegyében, normális viszonyok között fogjuk megterhatni. Adja Isten, hogy így legyen!

Visszapillantva a múlt évre, két világtörténeli, hatalmas esemény az, mely hazafias figyelműket kiválóan lekötö. Az egyik a mi rajongva szeretett ország királyunk, I. Ferenc József 6 Felségének gyászos elhunyt, mely minden hű honpolgár szívét mélytelen gyászsal és fájdalommal töltötte el, a másik pedig fiatal új királyunk, IV. Károly 6 Felségének trónralépése és Zita királyné 6 Felségével együttes dicső megkoronázatása.

A mi ifjú királyunk nemcsak törvényes

örököse a patriarkális korig oly dicsőségesen uralkodott nagy elődnek, hanem egész teljességében méltó utóda azokban a magasztos uralkodói erényekben is, melyek elhunyt nagy királyunkat oly fényesen ékesítették. Drága hazánk összes polgársaival együtt tehát mi is, a Kath. Kör tagjai, minden helyes, keresztény irányu törekvés hűséges támogatói, teljes bizalommal és a legedesebb reménnyel tekinthetünk a jövőbe, anélkül inkább, mert ifjú királyunk sokszor kimutatott mély vallásossága és nemes keresztényies gondolkozása erre nekünk igazán sziklaszilárd alapot nyújt.

A mi körünknek a lefolyt évben kifejtett életét és működését illeti, az — annak ellenére is, hogy ez a mostani háborús idő a társadalmi életnek és működésnek épen nem kedvező, sőt azt minden irányban megnehezíti — mégis oly szépen folyt le és eredményes volt, hogy azzal mindnyájan teljesen meg lehetünk elégedve, a miat arról titkárunk felolvasandó évi jelentéséből meg fogunk győődni. Ebből általánoságban csak azt emelem ki, hogy tagjaink száma az évben ismét tetemesen szaporodott, vagyoni helyzetünk annyira rendezett és ki elégtő, hogy még tartalékalap létesítése is lehetséges volt, ami ilyen természetű egyleteknél igazán ritkaság. Kulturális és karitatív működése a körnek, mely számos előadás, felolvasás, hangverseny, vetítő képek s több efféle rendezéséből állott, melyek szép öszeregetek eredményeztek a közjótékonyág, különösen pedig a háborús jótékonyág oltárára is, valóban példaszertű volt.

Miután körünk életképességét és életre valóágát fényesen bizonyító ezt az előnyös képet nagy örömmel és megelégedéssel a kör tagjainak száma elő tárom, még arra kérom fel mélyen tisztelt tagtársainkat, hogy

az igazgatósággal karöltve, ki ki teljes erejével törekedjék a kör érdekeinek előmondítására és basafias céljainak minél tökéletesebb megvalósítására, hogy körünk a jövőben is a haladás terén soha meg ne álljon, hanem folyton fejlődjék és virágozzék! (Eljenzés és taps.)

Az elnök felkérte dr. Imrik Gusztáv titkárt, hogy terjesse elő titkári jelentését a Kör 1916. évi működéséről. A nagy alposzággal, szerető gondnal megirt, igazán lendületes jelentés a Kör nagyszabásu működésének hű képét adja; lapunk más helyén eggyes terjedelmében közöljük.

A jelentés felolvasása után a közgyűlés a titkárt megéljenzte, s az elnök indítványozta, hogy a klasszikus stílusban megirt remek titkári jelentésért a közgyűlés elismerését és köszönetét fejesse ki dr. Imrik Gusztáv titkárnak. Az elnök indítványát a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel fogadta el.

Dr. Imrik Gusztáv ezután a számvizsgálók és az igazgató választmány jelentését olvasta fel a múlt évi számadásról. E szerint a bevétel 22042 K. 05 fill., a kiadás 19977 K. 85 fillér volt, a maradvány 2064 k. 20 fill., midlyből 1000 koronát az épület és bufortentartási alapra fordítanak. Sárger Bertalan pénztárosnak a számadásért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. A titkár előterjesztette még az 1917. évi költségvetést, mit a közgyűlés elfogadott.

Az igazgató választmányban megüresedett helyre az elnök indítványára Verner Kálmán megyei árvasségi ülköt választotta meg a közgyűlés egyhanguag.

A közgyűlésnek több tárgya nem volt a az elnök s tagok éljenzése között a gyűlést bezárta.

Elsűlyesztett amerikai gőzösök.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Reuter-üggyökség jelentti: A «Vigilancia» amerikai gőzöst előzetes figyelemstetés nélkül elsűlyesztették. Ugyazintén elsűlyed: az «Illinois 5225» és «City-of-Memphis 5552» tonnás amerikai gőzös is.

Változás a sajtóhadiszállás parancsnokságában.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Bőcsből jelentik: Öfelsége március 15-ikén kelt legfelsőbb elvtározásával Hies Miksa vezérőrnagyot saját kérelmére felmentette a sajtóhadiszállás parancsnokságától és a hadilevelltár parancsnokává nevelte ki. A sajtóhadiszállás parancsnokává a király Eisner-Bubna Vilmos vezérkari esredest nevelte ki.

A carevics kanyaróban fekszik.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A lyoni lapok jelentése szerint a carevics kanyaróban megbetegedett s jelenleg magas foku lázban Cirskojs Szloban fekszik.

Szibéria is csatlakozott az új kormányhoz.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Pétervári hivatalos jelentés szerint Tiflis, Jekaterinoszlav városok és Szibéria csatlakoztak az új kormányhoz.

A Balti flotta parancsnokát kivégezték.

Budapest, március 19. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Niepol tengernagyot a Balti flotta parancsnokát szombaton Helsingforsban agyonlőtték. Részletek még nem ismeretesek.

A Kath. Kör 1916. éve.

— Titkári jelentés, irta és a Katholikus Kör közgyűlésén felolvasta dr Imrik Gusztáv. —

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Kath. Körünk 21-ik esztendejéről kell számot adnunk, azon évről, melyről méltán gondoltuk, hogy ez az esztendő már a nagy-takarítás munkáját fogja szolgálni. A harc-terek kitakarítását, a lövédek, harctéri állások, romok és pusztítások elbontását és eltüntetését, az eldurvult szívek nemzését, a mennyiekből irányítását... Ó mily szívesen telték volna mindezeket tavalyi programunk tárgyává, mint ahogy ma is vágyva vágyódnak, bárcsak a béke nagy munkájában részt vehetnek meg izmainkat!

A szörnyű világháború harmadik évében Kath. Körünk működése még mindig a hátrus mozgalmak szolgálatában merül ki. Hiszen mi legyen nehezebb feladat az munkára mint katonáink megbeszélése? Alig van már Európában kegyeszet adó fal, melyet gránátok és szipilkék esrel ki ne szaggattak volna. S ha mi szeretett hazánkban golyó helyett buzát vetünk, azt Isten után egyedül hős katonáinknak, honvédeknek köszönhetjük. Valóban a vérrelből táplálkozunk, illő, hogy szükségüket megértjük, szenvedéseiket könnyítsük, árásukat gondozzuk, felneveljük, ezekre másokat is buzdítsunk.

Meg vagyunk győződve, hogy az a béke, mely után szivünk, lelkünk oly sóvárogva eped s amely igaz jutunkra fog válni, amely földi és egi boldogságunkat biztosítani fogja, nem a lőrés emberektől fog jönni, hanem az az igazság Isten legnagyobb ajándéka lesz. Ezt ki kell eszünk, ki kell érdemelnünk s mert bírnunk az isteni irgalomban, szin készülnünk is kell.

Sulyos feladat vár Kath. Körünkre a béke munkájában. A harcterek gránátok, eszék, az ébnak szabadságait eltávolító munkához is érkeik, az de a családoktan s a szívekben támadt ür kipótlás magasabb rendű munkára szólít minden kath. társadalmi kör! keresztény felelősségünk érte-ében siva kell szállanunk szigorú, farsadgot alig ismerő munkával, hogy a háború borzalmi, retentő következzései mihamarabb a multnak szomorú emlékeivé váljanak és hogy az irtoztos világgusztítás után a mi beszületés munkánkkal is elősegítve, rész-ralva legyen a keresztény Magyarország!

Mielőtt egyesületünk mult évi tevékenységét vázolnánk, évi jelentésünkben első helyen emlékezzünk meg Istenben boldogult I. Ferenc József apostoli királyunk elhunytáról, kire — hűségünkkel s elismeréssel — hódolatunkkal eltekintve — szeméinket mindig úgy emeltük fel, mint a keresztény fejedelmek mintaképe, aki egyén vallásossága által gyönyörű példát nyújtott alattvalóinak. Amidőn tehát Kath. Körünk a világháború főtárgyát között első egységében elhunyt s egész életén keresztül szívesen nélkül béksért munkálkodó királyáról az imádásos, fohász hangján megemlékezik, teszi ezt azért is, mert egyesületünk a nagy fejez dalmi lelkében a meggyőződés keresztény katolikus uralkodóiban a szó igazságtalabb értelmében vett apostoli királyban keresztényiségünknek, kath. egyházunknak mindig erős támaszát tisztelt. Néhány évvel ezelőtt amidőn 1912 szeptemberében Bécsben a világra szóló eucharisztikus kongresszus volt, s ennek egész tartama alatt Kovács István szaktudós az esz, szokatlan hideg uralkodott, a zord időjárás dacára a körmenetet teljes fényében megtartották. Így akarta ezt meg-

boldogult királyunk, aki az Oltárszentségben jelenlévő királyok királyának évenként Urnapján Bécsben különös tisztelettel szokta volt leróni nyilvános hódolatát.

Akik az eucharisztikus kongresszuson részt vettünk, egyik püspök utján értesültünk, hogy az sggasztán uralkodót orvosi részvételi szándékától el akarták téríteni. „Nem én vagyok az utolsó Hebeburg!” válaszolta a király s részt vett az Ur Jézus diadalutján teljes fényben a nemcsokára oly tragikus véget ért trónörökösével, csaknem valamennyi főherceggel és főhercegnővel, több mint száz ezer férfival a körmenetben, akik között kétszáz püspök és kilenc bíboros haladt s világ minden tájáról.

A bécsi világgongresszuson adott eme királyi felelet jellemző legjobban elhunyt apostoli királyunk lelkületét.

November 21-én bekövetkezett halála alkalmával a gyász külső kifejezésésként a fekete lobogót kiltűztük, egyesületünk a székesegyházban tartott ünnepélyes requiemet részt vett, december 12-én dr. Vucskics Gyula egyházi alelnökünk elhunyt nagy királyunk életéről vetített képek mellett előadást tartott. Szívünk mélyéből fohászodunk a királyok királyához, hogy égi koronájával boldogítsa országában azt a keresztény fejedelmet, aki utolsó pillanatában is az Ő szent nevével sikkán lehelte ki nemese lelkét.

December 13-án tartott igazgató választmányi ülésünkben hozott határozatunk alapján 6 oszári és apostoli királyi Felségének, IV. Károly királyunk dicső trónralépte alkalmával december 30-án, a koronázási ünnepély napján Kath. Körünk is testületileg vett részt a székesegyházban tartott Te Deumon s imádkozott az ifjú apostoli király számára áldásért. A Budán ugyanezen nap megtartott koronázási ünnepélyen pedig megyés főpásztorunk és fővédők, gróf Széchényi Miklós püspök — aki a szent korona átszállítására az országgyűlés felbőltöte bizottságban is részt vett — mint Őfelsége mellé bevezetett megyéspüspök működött közre a koronázási szertartáson. Mint tudjuk a híva talos lepből Őfelsége főpásztorunknak külön kegyelmevel fejezte ki köszönetét, Kath. Körünk egyházi elnöke, dr. Karácsonyi János választott püspök pedig a koronázási szertartáson, illetve szentmisén mint Magyarország hercegprímásának pástorhothordozója segédkezett.

Mult évi működésünk keretében igyekeztünk visszatéríteni a világháború harmadik esztendejének szükségait a kötelezőségeit. Előadásaink majdnem kivétel nélkül a háború nehéz kérdéseivel vannak kapcsolatban s ezeknek tekintélyes része anyagilag is igyekezik feladatunkat megoldani. Az erdélyi menekültek felsegítése, a rokkant katonák istápolása, a katonák karácsonyfája, a hadi árvák gyámoltása oimén egyesületünk jótékony előadásai 1478 korona 11 fillért juttattak az elmult évben illetékes helyekre. Az anya- és csecsemővédelem nagy szerepének különös pártfogását októberi választmányi ülésünkön határozatuk el. Kath. Női Patronsunkat eme gyönyörű munkájában csak a folyó évben távozhatjuk, de arról ma d jövő évi jelentésünkben fogunk megemlékezni.

Az alábbi részletezés szerint mult évben összesen 33 előadást nyújtottunk tagjainknak és pedig 5 kőszüvelődési, 25 vetítőestélyt, 1 Szent Lászlóspit s egy háborús deluránt. Mindenekhez járul a február 6-iki Beleznay emléknap, mely méltó volt a

korán elhunyt kiváló dalköltő, énektanár és karagy, egyesületünk érdeműs választmányi tagjának emlékeztetéséhez. Fényes zongor és erkölcsi alkert mutatott fel es az ünnepély, melyre mindenki igyekezett a legzebebb, a legjobb magával hozni szeretett Beleznayknak. Bada Alajos polg. isk. tanár nagy szeretettel kidolgozott gyönyörű beszédben méltatta Beleznay Antal zeneköltőt, tanári és karagyi működését. Scharf Károly, a honvédszenekar kiváló karnagya külön ezen alkalomra irt egy megnyitót, melyet Beleznay Antal emlékének dedikált. Rasch Mihály Mozart híres requiemét gyakorolta ba a Kath. Kör énekkarával, melyben városunk előkelő hölgyei, férfiai részt vettek, ugyasintén a papnévendékek teljes számmal, mint akiknek az elhunyt énektanárunk volt.

A szépen sikerült emléknap anyagi eredménye 884 kor. 79 fill. volt, melyhez későbbi adományok s a polgári iskola névendékei rendezte újrépélyen befolyt tiszta jövedelem (515-21) is járulván, jelenleg Beleznay síremlék alsó címén 2187 kor. 90 fill. van tszképkönyvtárban elhelyezve. Az igazsáto választmány megalakította síremlék bizottság pedig gondoskodni fog arról, hogy ezen összeg később rendezendő előadásokkal gyarapíttassék.

A többi előadást előadóival a következőkben soroljuk fel:

a) A köznevelődési tanfolyamon:

Márc. 10. Pálffy Béla Hustalan napok Krisztus országában. Márc. 17. Kovács I. Kandid Az egok hirdetik Isten dicsőségét. Ápril. 7. Domonk Pal Mito a tudomány téves utakon jár. Ápril. 14. Halász Gyula Az isteni gondviselés szerepe a háboruban.

b) A vetítőestélyeken:

Jan. 6. Schriffert Béla Az egyház és a szegények. Jan. 11. Dr Leslyán Endre Oroszország. Jan. 18. Dr Némethy Gyula Belgium műkinesei. Jan. 25. Kovács I. Kandid A gorliczi áttörés. Feb. 8. Kovács I. Kandid Az osztrák magyar flotta. Febr. 16. Dr Kovács S. János A világháború legnevezetesebb eseményei. Febr. 22. Dr Géczy József Port Saidtól Korcaig vezető út. Febr. 29. Dr Némethy Gyula Sztájerország és a Dolomitek. Márc. 7. Dr Krüger Aladár Az 1915 év harctéri eseményei. Márc. 15. Szilágyi Dózsa A Fáraok országáról. Márc. 21. Dr Krüger Aladár A bögdi vasútról. Szept. 26. Vucskics Gyula Erdély és az Alduna. Okt. 2. Dr Karácsonyi János Romániáról. Okt. 10. Dr Némethy Gyula Dél-nemzetország városai. Okt. 17. Dr Némethy Gyula Isztráról és Dalmáciáról. Okt. 24. Dr Karácsonyi János Székelyország. Okt. 31. Dr Krüger Aladár A keletgalliai háború. Nov. 7. Dr Némethy Gyula A háború a művészetben. Nov. 14. Dr Géczy József A Vegézekről. Nov. 21. Bertram Brunó A háború technikája. Dec. 5. Dr Géczy József A Keutázusról. Dec. 12. Dr Vucskics Gyula Elhunyt nagy királyunk élete. Dec. 19. Schriffert Béla Kurland. Dec. 26. és dec. 27. Dr Pataky Arnold Dante: Isteni színtétek.

Kath. Körünk vetítő előadásain s mult év (szétől kezdve sokkal teljesebb képekben gyönyörködhetünk, mint annak előtte. Egyesületünk nagy jótévedője Grócs Béla magyprépost körünk tb. tegja teljesen új gépet vásárolt Osideranitól, s annak meg- f lelkben s kamarát is alakított. A 3200 koronát meghaladó költséggel Őmáltósága elsőrangú vetítő géppel ajándékozta meg körünket, mely meggó képekre is kitűnően be van rendezve.

c) A Szent László ünnepélyen máj. 21.

a rokkant katonák javára. Szilágyi Dózsa ünnepi beszéde: Ünnepünk erkölcsi jelentősége és a háború.

Hogy osztják fel a tengerlisztet.

A közönség tájékoztatása.

Mint már említettük, az Országos Közelmezői Hivatal elnöke április hónapra már csak 35 vagon buzaslisztet utalt ki Nagyvárad város közönsége részére a ezt 15 vagon tengerliszttel, vagy tengeridarával pótolja.

Az új rendelkezés folytán tehát a város közelmelői ügyosztálya a jövő hónaptól kezdve már nem szolgáltatja ki a közönségnek a járulékos lisztmennyiség 90 százalékát buzaslisztben és 10 százalékát tengerlisztben, hanem nagyobb százalék tengerliszttel kell keverni a kenyérlisztet.

A Közelmezői Hivatal leirata tárgyában tegnap délelőtt Lukács Öljön fegyverrel értekezlet volt, amelyen megállapították, hogy ápril 1-től kezdve 85 százalékban buzaslisztből és 15 százalékban kukorcalisztból szolgáltatják ki a közönség részére a kenyérlisztet.

A nullás és főzliszt az eddigi mennyiségben és arányban osztják ki.

Más változások is lesznek az élelmzés körül és pedig drágább lett a borjubar és kevesebb zsiradagokat osztanak ki ezután.

Ez ezekről szóló hivatalos rendelkezések a következők:

85 százalék buzasliszt és 15 százalék tengerliszt.

Mint az országos közelmelői hivatal az eddig havonta kiutalt ötven vagon buzasliszt helyett csak 35 vagon buzaslisztet és 15 vagon tengerlisztet utalt ki, emellett a szűkebbé vált a kenyérnek buza és tengerliszt keveréséből megvalósítani. A rendelkezésre álló lisztkészlet figyelembe vétele mellett a kenyérliszt keverése 85 százalék buzasliszt és 15 százalék tengerliszt arányában fog történni.

Tudatom a város közönségével, hogy 1917 március hó 20-tól kezdődőleg a pékek által osztott kenyér arány mellett a gyártott lisztből előállított kenyér less forgalomba hozható, még pedig a következő árak mellett:

péknel 1 kg. 51 fill.
viszonylárusitónál 1 kg. 53 fill.

A nulláslisztből előállított kenyér keverése kötelezettség alá nem esik és annak kilogrammonként 1 K 06 filléres ára változatlanul megmarad, természetesen, hogy mielőtt fajta kenyér ezután is csak kenyérgyártók beszerzési ellenében lesznek kiadhatók.

A hatósági lisztüzletek a forgalomban levő lisztüzletgyűjteményre már az 1917. évi március 22-től kezdődőleg további rendeltetésig a városi hatósági lisztüzletekben egy egy személy után az eddigi 80 deka buzasliszt helyett 65 deka buzasliszt és 15 deka tengerlisztet fognak kiadni. A liszt nem kevert állapotban, külön csomagolásban, tehát a buzaslisztet különként fog árusítani, a tengeri liszt átvétele azonban kötelező.

A tengerliszt ára változatlanul megmarad.

Rendelet a pékiparosoknak.

Az Országos Közelmezői Hivatal az eddigi havonta rendelkezésére bocsátott 50 vagon buzasliszt helyett most már csak 35 vagon buzaslisztet és 15 vagon tengerlisztet utalt ki, miért is szükségesé vált a kenyérnek buza és tengerliszt keveréséből megvalósítani és pedig 85 százalék buzaslisztet és 15 százalék tengerliszt arányában.

Evéből kötelezem az összes pékeket, hogy 1917 március hó 20-tól kezdődőleg a kenyéret 85 százalék buzaslisztből és 15 százalék tengerliszt keveréséből állítsák elő. A nulláslisztből készített kenyér továbbra is keverés nélkül hozható forgalomba.

Az így 85 százalék buzaslisztet és 15 százalék tengerliszt keveréséből előállított kenyér árát a következőkben állapítottam meg:

péknel 1 kg. 51 fill.
viszonylárusitónál 1 kg. 53 fill.

Aki ezen hirdetésben foglaltakat be nem tartja, kihágást követ el és 5600. 1914: B. M. számú rendelet 1. szakasza alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik.

Kevesebb zsirt kapunk.

Tudatom a város közönségével, hogy a hatósági hus és zsirtüzletekben a forgalomban levő zsirgyűjteményekben további intézkedésig személyenként és hetenként csak 15 deka zsirt szolgáltatnak ki.

A borjubar ára.

Tudatom a város közönségével, hogy a borjubar árát további intézkedésig a következőképpen állapítottam meg: Borjubar eleje 1 fillé 8 koroná. Borjubar táulja 1 kiló 8 koroná 40 fillér.

Nagyvárad, 1917 márc. hó 19-én

Lukács Ödön,
polgármester-helyettes.

HIREK

* A képviselőház ülése. A képviselőház ülését fél négykor nyitotta meg Szász Károly alelnök. Folytatják a napirenden levő miniszterelnöki jelentés részletes vitáját. Az első szónok, Pető Sándor gróf Tisza István miniszterelnökkel polemizál. Hitértelme a kormányt, amiért nem tartja meg olyan javaslatot, mely a történelmi időknek megfelel. Gróf Károlyi József és Ráth Endre társadalmi és gazdasági kérdésekkel, a közelmelői minisztériummal foglalkoznak. Az ülés 9 óra tájban ért véget.

* Oroszi Fülöp provokálta Rakovszky Istvánt. Budapestről jelenti tudósítónk, hogy Oroszi Fülöp báró, aki a napokban tért vissza Svájból, provokálta Rakovszky Istvánt azokról a megjegyzésekről, amelyekkel Rakovszky svájci szereplését kísérte.

* Dr Némethy Gyula a műemlékek bizottságában. A hivatalos lap közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr Némethy Gyula tb. kanonok, theológiai tanár 5 évre a Műemlékek Országos Bizottságának tagjává nevezte ki.

* A Kath. Kőr vetítő estélye. Bozóky Gyula önkény, a kolozsvári honvéd hadosztály veteráni főnöke ma délután a Kath. Kőr vetítőestélyén folytatja a múlt kedden megkezdett rendkívül érdekes előadását az orosz fronton harcoló katonáinak életéről. Bozóky önkény a harctereken általa felvett képek mutat be a négyes honvédek nagy küzdelmeiről. A lovászárókban felvett képeken ismerősek tűnnek fel, a nagyváradai társadalom ismert alakjai, ami a képeket még érdekesebbé teszi. Az előadás pontban 5 órakor kezdődik.

* Meghalt a Katholikus Kőr ház-nagya. A Katholikus Kőrnek gyásza van, meghalt M. Jánosy Aurél, a Kőrnek ház-nagya. A kedves, öreg ur, akit tisztelték mindig vidám, kedélyes, mosolygó embernek ismertek, az éjjel fél 11 órakor 59 éves korában meghalt. Néhány hónappal ezelőtt kezdett betegeskedni s pár hete a betegség győzedelmeskedte. Halála mély és igaz részvétet kelt mindenkint, ahol a jó öreg Jánosy bácsit ismerték. Temetése iránt még nem történt intézkedés.

* A kamara teljes ülése. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara holnap, szerdán, március 21 én délután fél 3 órakor esztét dísztermében teljes ülést tart, amelyen fontos dolgok kerülnek tárgyalásra.

* Díszes esküvő. Vasárnap délután fél 6-kor tartotta esküvőjét Gaszner Károly, a nagyváradai l. sz. káptalan irázi gazdaságának intézője és dr Szepes Gábornéval. Both Elza urasszonnyal a nagyvárad oszleplébánia templomban. Tanúk voltak a város részéről: Gaszner Géza, a debreceni Elő Takarékpénztár igazgatója, a menyasszony részéről: Siket Traján posta tévüda főigazgató. Az esküvői szertartást Imrik S. Zoltán tb. kanonok, plebácos négyes, aki magasztos szép beszédet intézett az új párhoz. A templomot nagy, díszes közönség s az előkelő rokonság töltötte meg, akik az esküvő után szerencsés kívánataikkal halmozták el az új párt.

* Halálos végű vasuti baleset. Tegnap reggel fél 4 órakor halálos végű baleset történt a főváros közepében. Kiss József Biharpöpkői vasutast a 8. számú váltó közelében a 375-317. számú vasuti mozdony elütötte. A mozdony kerekéi a 60-65 éves vasutas lábait térdén alul lemetesztették, úgy szedték fel Kisét a hatalmas vértócsából. — Kiss Józsefet a mentők bevizitották a kórházba, de a szerencsétlen embert nem lehetett megmenteni, rövid idő alatt kiadta a világot. A helyszínen a rendőrség részéről Molnár István rendőrszolgálatos és Mészáros Lajos detektív jelentek meg, akik kihallgatták a mozdony személyzetét és a tanúkat. Az eljárás megindult.

* 5 hold szőlő és gyümölcsös haszonbérbe, esetleg felébe kiadó. Értekezhet a Magyar Bankban Szent László tér.

* Irodaszolgá megfizethető felvételt Inozei odában Bemer tér 3.

* Idősebb, egészséges urinó, ki kitűnően főz, takarékos és tisztaságkedvelő társalkodónak, vagy kisebb háztartás vezetése a legcélszerűbb díjazás mellett ajánlkozik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér.

* Ocsóni vállalkozó kőműves, ács és cserepező munkát úgy helyben, mint vidéken. Staharoczy József, Magyar-u 33 sz.

* Gyönyörű rózsák az a nő legszépebb dísz. Az első ránk a szép szeszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki az első, hogy eltűnthesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja. Csak a bőr visszanyeri ruganyosságát és a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apotheca” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 75. Rimnóczy-palota.

* Nagyvárad város villamos művéhez 1000 korona készpénz biztosítékkal pénzbeszedő azonnal felváltatik. Jelentkezhetni a villamos művartéri irodájában.

A Pénztárszövetkezési Működés biztosítása
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag
Parkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Füg-göny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés első-rendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-89.

* **Értesítés.** A Nagyváradi Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy az V. hadikölcsön 5 1/2% os törlesztésére kötvényeket az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

Zenetan érnő lakásán zongora-órákat ad a délelőtti órákban jutányos áron. Gyakorolhatni délután ugyanott. Cím a kiadói hivatalban.

* **Bélyeggyűjteményeket** vaszek naponta délután 1/2-től 1/4-ig a Simon régiségkereskedésben, Rákóczi ut.

* **Értesítés.** Az Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r. t. ezután közli t. üzletfeljével, hogy az **V-ik hadikölcsön-kötvények végleges címleteit** a korábban kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **Könnyű, hurut, rekedtség és elnyáskodás** ellen gyors és biztos hatású szer a **Parkas féle hurut szelvénye.** Ára 1:20 kor. Kapható Parkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonszerv is kapható.

* **Kiadó** Rimandóczy utca 11. sz. há-
sban bejarrattal az Ezredévi emlék tér felől is, a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonn. l. Értkezni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárban, Tolsky utca.

SZINHÁZ

Heti műsori

Kedd: **A oszárné.** (Jóékonycélú előadás. Bérletzűnet.)

Szerda: **János vitéz.**

Csütörtök: **Kék róka.**

Péntek: **Hivatalnoklány.** (Bemutató előadás. Molnár Aranka, a Vigaszínház művésznőjének vendégjátéka.)

Szombat délután: **Három a kislány.**

Szombat este: **Hivatalnok leány.** (Molnár Aranka vendégjátéka.)

Vasárnap délután: **Szibill.**

Vasárnap este: **Náni.** (Molnár Aranka vendégjátéka.)

Molnár Aranka — Nagyváradon

Molnár Aranka a Vigaszínház kitűnő fiatal művésznője, akinek minden fellépését meleg rokonszenvvel fogadta a közönség és akinek szélesszólajú, alakító művészete osztatlan elismerést aratott, pénteken színházunk vendége lesz. Sáskay Ferenc, a jeles tollú fővárosi hírlapsíró Hivatalnoklány című életképeinek budapesti előadásainak sikere is nagy részben Molnár Aranka nevéhez fűződik. A Vigaszínház művésznőj három estén vendégzserrel Nagyváradon. Pénteken és szombaton a Hivatalnoklány címszerepében lép fel vasárnap este pedig Nánit, Földmász Aurél pompás népszínművének címszerepét játssza.

VIGADÓ mozgószínház

Kedden
Kalandor hálójában
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

URANIA mozgószínház

Kedden
Dorít lumpol
vigjáték 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház

Kedden
A gyémántbánya titka
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 5 órákor kezdődnek.

NYILTÉR

Olcso Heti árjegyzék: árak.

- Vizespohár csiszolt üvegből 26
- Borospohár csiszolt üvegből 20
- Likörpohár csiszolt üvegből 30
- Befőttes tányér csiszolt üvegből 40
- Teáscsésze fehér finom porcellán 90
- Mocacsésze színes finom porcellán 80
- Majolika gyümölcs tányér színezve 60
- Kávészcupor színes finom porcellán 60
- Gyermekscupor színes finom porcellán 40
- Színes festett vizespohár aranyozással 80
- Gyermek fülespohár csiszolt 30
- Evőkanál jó erő fémből 60
- Vizeskancsó finom csiszolt üvegből 2-
- Borosüveg finom csiszolt üvegből 2-
- Befőttes állvány finom csiszolt üvegből 2-
- Fűszer tartó finom majolika színezve 2-
- Virág üvegváza színes diszítéssel 2-
- Virág üvegváza színes aranyozással 2-
- Virág majolikaváza aranyozással 2-
- Virág majolikaváza aranyozással 1-
- Virág üvegváza színes üvegből 1-
- Virágváza porcellán színes Roccoco 1-
- Látképes emlék kávésbögre 1:50
- Látképes emlék gyermekbögre 1:50
- Szentképes aranyozott kávésbögre 1:50
- Szentelt viztartó színes porcellánból 1-
- Szentelt viztartó aranyozással 1:50
- Szentelt viztartó színes duseranyozással 2-
- Szentelt viztartó finom aranyozással 3-
- Kávédaráló amerikai patent 7-
- Porcellán francia kivitelű nyeles lábós 4-
- Porcellán francia kivitelű nyeles lábós 8-
- Porcellán francia kivitelű nyeles lábós 2-
- Tűzálló barna porcellán tejes lábós 4-
- Vizeskészlet színes festett aranyozással 5-
- Boroskészlet színes festett aranyozással 5-
- Söröskészlet színes festett aranyozással 5-
- Liköröskészlet színes festett aranyozással 5-
- Teáspohár valódi alpaca foglalattal 2-
- China ezüst vajtartó finom kivitelben 5-
- China ezüst gyümölcskosár finom kivitel 5-
- China ezüst gyümölcs állvány színes 10-
- Teáskészlet színes roccoco aranyozással 12-
- Kávéskészlet színes roccoco aranyozással 12-
- Feketékészlet színes roccoco aranyozással 12-
- Mosdókészlet színes fayence felszerelve 12-
- Rbédőkészlet színes roccoco aranyozással 86-

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ablak üvegező! Képkeretezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **PAPP KÁROLY**

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Szenzációs film!

Kedden, március 20-án és szerdán, március 21-én

Kalandor hálójában

A legizgalmasabb kalandor dráma 3 felvonásban.

Háborushiradó

Kató szerelmi esete

vigjáték.

Kedvezményes jegyek kaphatók a Sipos-féle Bémer-téri dohánytőzsdében.

Az előadások kezdete pont 5 órákor, vége 10 órákor.

Helyárak rendesek.

Vágott
TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be
Nagypiac tér, Kugler és Andrányi
palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
kivonatba házhoz szállítatnak.

Kiadó legelő. Dusafalva határában 300 kishold területű legelő 1917. január 1-vel bérbeadó. Értekezni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth-utca.

Szent László-tér 10 sz. alatt lévő házunkban udvari kávéház helyiségei 1917. május 1-jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r. t. irodájában.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy **üzlethelyiség** és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy **INCZE** irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámított váltókat. Engedély előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsonöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papirokra.

IZSAK LIDIA
elsőrendű művész

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

szobában.

Fűzőket a legelő dívat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kéz fűzőkben egyszem tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szíghoggyal valóban művészműnek egyedüli szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes. Nem szappan kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 db ára 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzatoktól csak **EMIR** névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

**alabástrom
arczerémet**

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerék kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFOGALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

**Villamos vasalók,
„ főzőedények,
„ tea főzők,**

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjeli ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelőtelefonja

55.

Főszerelő telefonja

55.